

ProGrass en GrowSolutions bundelen krachten: minder kunstmest, meer bodemleven

Samen op missie voor vitale greens: 'Gezond gras begint bij een levende bodem'

Het besef dat een gezond bodemleven superbelangrijk is voor gewassen, is in de land- en tuinbouw al flink ingedaald, mede door strenge regelgeving. In de sport- en golfsector is nog een flinke slag te maken wat betreft dit inzicht en de regelgeving, weten Mark Timmerman van ProGrass en Arjan Kuppens van GrowSolutions. De twee bedrijven zijn een partnerschap aangegaan. Gezamenlijk doen ze nu hun best om greenkeepers en fieldmanagers ervan te doordringen dat gezond en weerbaar gras begint met het creëren van een gezonde, vitale bodem.

Auteur: Wijnand Meijboom

Timmerman: 'Er is natuurlijk een groep voorlopers die hier al mee bezig is; noem ze de ecologische greenkeepers en fieldmanagers. Maar de grote meerderheid gaat nog steeds traditioneel te werk en verandert vaak pas als het echt moet. Wij denken dat de tijd nu rijp is voor verandering. Met het oog op de toekomst is het belangrijk om meer aandacht te schenken aan een gezond bodemleven.' Dat kan bereikt worden door gebruik te maken van de honderd procent organische en plantaardige producten van GrowSolutions. Het gaat om meststoffen (of liever voedingsstoffen), bodemverbeteraars

en biostimulanten, zowel in granulaire als vloeibare vorm. 'Voor ons een welkome aanvulling op ons productassortiment', zegt Timmerman.

Interactie

Om de bespeelbaarheid en sierwaarde van het gras te verbeteren, moeten greenkeepers en fieldmanagers volgens Timmerman inspelen op de huidige omstandigheden. 'Het gebruik van pesticiden wordt afgebouwd, terwijl we steeds vaker te maken krijgen met extreme droogte en neerslag. Dit vraagt om een weerbaardere bodem en een beter waterbufferend vermogen,

en mineralenuitspoeling moet worden voorkomen. Dit kan door weerbaarder te telen, waarbij de grasgezondheid vooropstaat. Daarbij realiseren we ons steeds meer dat het begint met de bodem en de interactie tussen bodem en plant. Met de producten van GrowSolutions ondersteunen we de natuurlijke werking van de bodem of de plant, of de samenwerking tussen beide.'

GrowSolutions is een onderdeel van Den Ouden, een Brabants familiebedrijf, dat inmiddels wereldwijd actief is in de infrastructurele

sector, bemesting en compostering. 'Vanaf het begin van de jaren negentig spelen verduurzaming en circulariteit een rol in onze bedrijfsvoering,' zegt Kuppens. Hij is technisch productspecialist en adviseur. De producten van GrowSolutions worden op de locatie in Helmond geproduceerd. Deze tak van het bedrijf is actief in de land- en tuinbouw, vee- teelt en retail en sinds de overname van Plant Health Cure in 2021 ook in de gras- en sportsector. ProGrass is dankzij de samenwerking dealer voor de marktsegmenten golfbanen, sportvelden en openbaar groen.

Kuppens: 'De toegevoegde waarde van onze producten zit in de organische stof die de bodem voedt. Minerale meststoffen voeden alleen de plant. Wij bieden een andere oplossing en voeden de bodem, die op zijn beurt de plant weer voedt.' Dat er nog steeds veel minerale meststoffen gebruikt worden, komt volgens Timmerman doordat er op sportvelden veel aandacht is voor speltechnische eigenschappen en – daarmee samenhangend – dat een snelle waterdoorlatendheid gewenst is. 'Een schrale opbouw is vaak standaard om dit te bereiken. Organische stof zou bovendien de waterdoorlatendheid belemmeren, is de gedachte. Een gevolg is wel dat de grasplant het moeilijk heeft op die schrale grond, die een minder optimaal groeimedium is. Daardoor heeft de plant minder weerstand, zeker in extreme omstandigheden, en is hij vatbaarder voor ziektes en plagen. Het gebruik van middelen wordt steeds verder teruggedrongen; daarom is deze manier van onderhoud op termijn niet houdbaar voor het grootste deel van de gras(sport)velden.' Kuppens voegt daaraan toe: 'Klassieke kunstmest voedt de plant eenzijdig en creëert niet de gewenste bodem. We moeten terug naar hoe de natuur het bedoeld heeft: microben die organische stof omzetten in humus als onderdeel van de bodem, waaruit een breed palet aan nutriënten en sporenelementen voor de plant beschikbaar komt. Dit maakt de grasplant gezonder en weerbaar.'

Kuppens en Timmerman geven daarover graag advies. Voor Timmerman was de bege-

leiding en technische ondersteuning door GrowSolutions een belangrijke reden om de samenwerking aan te gaan – naast uiteraard de producten. 'Lange tijd bestond de gedachte dat je bij bestaande grasmatten weinig meer aan de bodemgezondheid kunt doen. Dankzij de vorm en veelzijdige werking van deze producten kan dat nu wel. Denk bijvoorbeeld aan de fijnkorrelige langwerkende FertiBoost 11-0-5-mestkorrel, of aan vloeibare nutriënten met aminozuren. De vele zouten in andere producten hebben een remmende werking op het bodemleven; de producten van GrowSolutions met organische stof en plantensuikers geven het bodemleven juist een enorme boost. Aan ons de taak om greenkeepers en fieldmanagers deze mindset bij te brengen.'

Het is niet zo dat je bij het gebruik van de organische en plantaardige producten in één keer een gezond bodemleven krijgt. 'Dat is een proces van jaren,' weet Kuppens. 'Wel creëer je op kortere termijn direct een gezondere plant en een beter wortelstelsel. Ook is de uitspoeling van meststoffen tot zes keer zo klein, doordat de bodem minder schraal wordt.' Microben in de bodem worden normaal gesproken actiever bij circa tien graden. Met producten van GrowSolutions kunnen greenkeepers en fieldmanagers dit beïnvloeden. Kuppens: 'Onze voeding bevat onder andere suikers, waardoor microben eerder in actie komen. Je schudt de bodem als het ware wakker door actief te strooien.'

Chroma-analyse

Het stimuleren van het bodemleven hoeft greenkeepers en fieldmanagers geen extra werk op te leveren, zegt Timmerman: 'De producten kunnen prima gebruikt worden in combinatie met werkzaamheden als bezanden en prikken, waarbij ze op grotere diepte kunnen worden ingebracht.' Wie de producten toepast, beschermt zijn gras ook beter tegen ziekte. Kuppens: 'Je herstelt uiteindelijk de microbacteriële balans in de bodem. Je voedt de gunstige micro-organismen en herstelt de disbalans.' Door middel van een zogenoemde chroma-analyse kan GrowSolutions inzichtelijk

maken hoe de bodem zich herstelt. 'We weten eigenlijk nog niet goed wat precies de juiste balans is in de bodem. Klassieke analyse van een bodemonster zegt ook niet zo veel, omdat de biologische situatie in de bodem tien meter verderop totaal anders kan zijn. De chroma's maken inzichtelijk hoe het bodemleven zich ontwikkelt; dat kun je niet aflezen aan de gebruikelijke bemestingswijzer.'

Timmerman kan een bodemonster van een golfbaan of sportveld, bijvoorbeeld 200 gram, naar het lab van GrowSolutions sturen. Den Ouden GrowSolutions maakt daar vervolgens een chroma-analyse van. Kuppens legt uit: 'Een chroma laat de kwaliteit zien van de organische stof in de bodem.' Het is een afdruk van de organische stof (zie afbeelding), waarbij geldt: hoe voller de humuswolkjes aan de rand, hoe beter de humusvorming. 'En dit duidt weer op een gezond bodemleven. Dat kan kunstmest niet bewerkstelligen. Met deze analyse kun je zien hoe de bodem zich per jaar verbetert,' zegt Kuppens. Het grote verschil met organische voeding van andere merken is dat die van GrowSolutions honderd procent plantaardig zijn, terwijl die van de concurrenten nog dierlijke restanten bevatten. 'Wij voegen ook aminozuren toe. Een plant maakt van nature weliswaar aminozuren aan, maar dat stopt als de plant stress ervaart. Door de plant met deze aminozuren te voeden, geef hem een soort "smoothie", waardoor hij zich herstelt en weerbaarder wordt.'

ProGrass heeft een folder gemaakt met in totaal acht producten uit de nieuwe productlijn van GrowSolutions die het geschiktst zijn voor golfbanen en sportvelden. Deze selectie maakte Timmerman samen met Kuppens. Komende zomer gebruikt hij bij de ombouw van het hoofdveld van Excelsior al producten van GrowSolutions, en hij kent een aantal golfbanen waar men openstaat voor de nieuwe producten. Verder heeft een gemeente in het oosten van het land besloten om helemaal over te stappen op de organische producten van GrowSolutions.

'De toegevoegde waarde van onze producten zit in de organische stof die de bodem voedt'

BE SOCIAL
 Scan, lees & deel!